

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2003-3-75 (Menfi Tespit/Muafiyet)
Karar Sayısı : 03-56/650-298
Karar Tarihi : 14.8.2003

A- TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Mustafa PARLAK
Üyeler :Tuncay SONGÖR, A. Ersan GÖKMEN, Murat GENCER,
Prof. Dr. Zühtü AYTAÇ, Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI,
Kublay ATASAYAR, Süreyya ÇAKIN

B- RAPORTÖRLER:Burak BÜYÜKKUŞOĞLU, Onur Yelda YÜKSEL

C- BAŞVURUDA

BULUNAN : Yonga Levha Sanayicileri Derneği
Temsilcisi: Prof. Dr. Arif ESİN
Akaretler Sıraevleri S.Seba Cad. No:35
34357 Beşiktaş / İstanbul

D- TARAFLAR : Yonga Levha Sanayicileri Derneği
Meşrutiyet Cad. Aslı Han A Blok No:18 K:7
Galatasaray / İstanbul

Yonga Levha Sanayicileri Derneği'ne Üye Teşebbüsler

E- DOSYA KONUSU: Yonga levha üreticileri tarafından sektör genelinde standart ve baz kalınlık olarak kabul edilen 18 mm kalınlıkta üretilen ürünlerin yerine 16 mm kalınlığında ürün üretmek konusunda Yonga Levha Sanayicileri Derneği bünyesinde alınan teşebbüs birliği kararına menfi tespit belgesi verilmesi talebi.

F- DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 17.6.2003 tarih ve 2753 sayı ile giren başvuru üzerine, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 5. ve 8. maddeleri uyarınca yapılan inceleme sonucu düzenlenen 5.8.2003 tarih, 2003-3-75/MM-03-BB sayılı Menfi Tespit/Muafiyet Raporu 8.8.2003 tarih ve REK.0.07.00.00/104 sayılı Başkanlık önergesi ile 03-56 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

G- RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ :İlgili raporda;

-Yonga Levha Sanayicileri Derneği'ni oluşturan üreticilerin sektör genelinde 18 mm'lik kalınlıkta üretilen standart ve baz kalınlıkta ürünlerin yerine 16 mm kalınlığında ürün üretmek konusunda Dernek bünyesinde almış oldukları teşebbüs birliği kararının rekabeti kısıtlayıcı ya da engelleyici herhangi bir amaç ya da etkisinin bulunmadığı,

-bu çerçevede söz konusu kararın 4054 sayılı Kanun'un 8. maddesi uyarınca menfi tespit alabileceği sonucuna ulaşıldığı

ifade edilmektedir.

H. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

H.1. Sektör Hakkında Genel Bilgiler

Odun kökenli levha ürünlerinin (yonga levha, MDF, kontrplak vb.) orman ürünleri endüstrisindeki en önemli gelişmelerden birisini teşkil etmektedir. Zira yonga ve lif levhalar masif ağaca alternatif olarak kullanılmaktadır. Yonga levha endüstriyel üretimine 1941 yılında başlanmış olmasına rağmen, hızlı sayılabilecek bir gelişme kaydedilmiştir. Bu hızlı gelişmede, ince çaplı ve düşük nitelikli odun hammaddesi ile diğer odun işleyen endüstrilerin artıklarına rasyonel bir kullanım alanı yaratılmış olmasının payı büyüktür.

H.1.1. Yonga Levha

Halk arasında sunta (suni tahta) olarak bilinen yonga levha, genellikle lignoselülozik (selüloz içeren odunumsu) hammaddeden elde edilen yonga veya küçük parçacıkların sentetik bir reçine ya da uygun bir yapıştırıcı yardımı ile ısı ve basınç altında geniş ve büyük yüzeyli levhalar haline getirilmesi ile elde edilen ve gerek mobilya yapımında gerekse başka amaçlarla kullanılan bir malzemedir.

Kereste ve kontrplak üretimi için, kalın çaplı düzgün gövdeli, uzun ve fazla miktarda odun kusurları içermeyen tomrukların kullanılması gerekmektedir. Bu tür hammaddelerin bulunması nispeten zor ve pahalıdır. Halbuki yonga levha üretimi için kullanılacak hammaddede bu tür özellikler aranmadığı gibi bitki artıkları bile değerlendirilebilmektedir.

Yonga levhalar birçok kullanım yeri için gerekli fiziksel ve mekanik özellikleri taşırlar: Düzgün yüzeylidir, istenen kalınlıkta üretilebilir, homojen bir yapıya sahiptir, çivi, vida ve tutkalla diğer malzemelerle birleştirilebilir, büyük ebatlarda üretilmiş olması işçilikten tasarruf sağlar, üst yüzey işlemleri uygulanabilir, yongaların koruyucu, yanmayı geciktiren maddelerle işlenmesi sonucunda çeşitli özellikler kazandırılabilir, işlenmesi kolaydır, masif ağaç malzemedeki görülen budak, çürüklük ve lif kıvrıklığı gibi kusurlar bulunmaz ve nispeten ucuzdur.

Yonga levha üretiminde kullanılan hammaddelerin %90'ı odun ve lignoselülozik malzemelerdir. Bu amaçla genellikle, bakım ve aralama kesimleri ile ağaçların budanması sonunda elde edilen ince yuvarlak odunlar, dal ve tepe uçları ile ağaç endüstrisi artıkları yonga levha üretiminde kullanılmaktadır. Batı Avrupa'da başlangıçta iğne yapraklı ağaç odunları (ladin, çam, köknar ve Sıtka ladini) tercih edilirken, daha sonra ekonomik olmaları ve kolay temin edilmelerinden dolayı kayın, huş, kavak, kızılğaç ve söğüt gibi yapraklı ağaç türleri de kullanılmaya başlanmıştır.

Yonga levhalar mobilya sektörü dışında kat döşemeleri, prefabrik ev yapımı ve kapı göbeği imalatında kullanılmaktadır.

H.1.2. MDF (Lif Levha)

MDF (Medium Density Fiberboard), kelime anlamı ile orta yoğunlukta lif levha olup, ağaç liflerinin sıcakta sertleşen sentetik reçine ile birbirine kaynaştırılması suretiyle levhalar halinde üretilen ahşap esaslı bir malzemedir. Yonga levhada odun yonga (kıymık) haline getirilirken, MDF'de en küçük fiziksel özelliği olan liflerine kadar ayrıştırılmaktadır. Lif levhalar Türk standartlarına göre üç çeşittir. Bunlar; yumuşak, orta ve sert lif levhalardır. Orta sert lif levhalar (MDF) son 25 yıl içinde mobilya endüstrisinde artan bir oranda kullanılmaya başlanmıştır.

MDF'nin her noktasında liflerin eşit dağılması ve çok yoğun bulunuşu levhaların her iki yüzünün yanı sıra, kenarlarının da makina ile herhangi bir kırılma olmaksızın ya da malzeme parçacıkları arasında boşluklar ortaya çıkmaksızın işlenmesine imkan sağlamaktadır. Bu sayede MDF masa tablaları, kapı panelleri, kenarları zırlı ve profil yüzeyli çekmece alınları gibi parçaların üretilmesinde başarı ile kullanılmaktadır. Son derece düzgün ve homojen bir yüzeye sahip olan MDF, gerek boyama, gerekse dekoratif folyo veya ahşap kaplamada çok iyi bir taban oluşturur. Bu özellikleri, MDF'nin pek çok uygulamada masif ahşaba alternatif olarak kullanılmasına olanak sağlar. MDF'ye boya, vernik gibi malzemeler doğrudan uygulanabilmekte ve üzerine desen baskı yapılabilir. Vida ve tutkal tutma konusunda sorunsuzdur. Ayrıca çok hassas teknik özelliklere sahip MDF-X (düşük oranlı formaldehite sahip MDF) MDF-H (suya, neme dayanıklı MDF) MDF-I (ateşe dayanıklı MDF) de üretilmektedir.

Yonga levha ve MDF'nin laminat adı verilen ince bir melamin levha ile kaplanmış halleri sunta ve MDFlam olarak bilinmektedir.

H.2. İlgili Pazar

H.2.1. İlgili Ürün Pazarı

Yonga levha ve MDF oldukça farklı iki üründür. Her ne kadar MDF, yonga levhanın kullanılabildiği birçok yerde ikame edilebilse de, MDF'nin daha pahalı ve daha kaliteli bir ürün olmasından dolayı, bu ikame sınırlı kalmaktadır. Bu iki ürün özellikle mobilya endüstrisinde birbirini tamamlayan iki ayrı ürün olarak kullanılmaktadır. Dolayısıyla ilgili ürün pazarı, yonga levha pazarı ve MDF pazarı olmak üzere iki ayrı ilgili ürün pazarı belirlenmiştir.

H.2.2. İlgili Coğrafi Pazar

Üretilen levhalar bayiler ve toptancılar vasıtasıyla tüm Türkiye'de bu ürünleri kullanan imalatçılara ulaştırılmaktadır. Dolayısıyla, ilgili coğrafi pazar, Türkiye Cumhuriyeti sınırları olarak tespit edilmiştir.

H.3. Yonga Levha Sanayicileri Derneği (Dernek)

Yonga ve lif levha üreticilerinin üye olduğu Dernek, 1985 yılında kurulmuştur. Dernek'e 9.6.2003 tarihi itibarıyla 6 lif levha, 18 yonga levha, 3 yonga levha ve lif levhanın her ikisini ve bir de werzalit üretiminde bulunan teşebbüs üyedir. Dernek'in başlıca faaliyet alanları, üyesi olan kuruluşların hammadde ihtiyaçlarının devamlı ve yeterli miktarda sağlanması amacıyla ilgili teşebbüsleri temsilen çalışmalarda bulunmak, iç ve dış pazar imkanlarına göre ilgili sanayi dalındaki gelişmeleri ve teşvik tedbirlerini tespit eden Hükümet politikalarının oluşturulmasında devlet kurumlarına yardımcı olmak, sektöre ilişkin yurt içi ve yurt dışı çalışmaları takip etmek, ihracat olanaklarını araştırmak sayılabilir. Türkiye'de mevcut Yonga ve Lif Levha üreten teşebbüslerin Dernek üyeliklerine ilişkin bilgiler Tablo-1'de sunulmuştur.

Tablo-1 Yonga ve Lif Levha Tesislerine İlişkin Bilgiler

Teşebbüs İsmi	Dernek Üyeliği	Üretim
Orma	Üye	Yonga levha
Starwood	Üye Değil	Yonga levha
Yonsan	Üye	Yonga levha
Tever	Üye	Yonga levha
Düzsan	Üye	Yonga levha
Devrektaş	Üye	Yonga levha
Dekor	Üye	Yonga levha
Mastaş	Üye	Yonga levha
Sumaş	Üye	Yonga levha
Setaş	Üye	Yonga levha
Samedoğlu	Üye	Yonga levha
Köseoğlu	Üye	Yonga levha
Vezirağaç	Üye	Yonga levha
Ayorsan (Gayrifaal)	Üye	Yonga levha
Yıldız Sunta (Gayrifaal)	Üye	Yonga levha
Foça Sunta	Üye	Yonga levha
Anadolu Sunta (Gayrifaal)		Yonga levha
Köykobir (Gayrifaal)		Yonga levha
Yontaş	Üye	Yonga levha
Gentaş	Üye	Yonga levha
MKE (Gayrifaal)		Yonga levha
Serdar Ağaç	Üye	Yonga levha
İttaş	Üye	Yonga levha
Giresun Orman Ürünleri	Üye	Yonga Levha
Teverpan	Üye	Yonga levha, Mdf
SFC	Üye	Yonga levha, Mdf
Kastamonu Ent. (Yongapan)	Üye	Yonga levha, Mdf
Yıldız Ent.	Üye	Mdf
Divapan	Üye	Mdf
Çamsan	Üye	Mdf
Kuroğlu	Üye	Mdf

H.4. Yapılan Tespitler ve Hukuki Değerlendirme

H.4.1. Dernek Kararı

Bildirim konusunu sektördeki ana tüketim birimi olan 18 mm standart ve baz kalınlık biriminin 16 mm'ye düşürülmesi yönündeki karar oluşturmaktadır. Bildirim formunda, kararın, Dernek üyesi üretici firmalardan gelen talepler üzerine, Dernek üyesi üreticilerin fikir birliği sonucunda alındığı ifade edilmektedir. Bununla birlikte teşebbüs temsilcisinin 1.7.2003 tarih ve 2979 sayılı yazısında, kararın Dernek Yönetim Kurulu tarafından alındığı ifade edilmiştir. Raportörlerce yapılan görüşmelerden; Dernek temsilcisinin kararın üyelerin mutabakatı ile Dernek tarafından alındığı, kararın Dernek kararı olarak ilgili taraflara duyurulacağı, ancak buna bir Yönetim Kurulu veya Genel Kurul kararı denemeyeceği, sözlü bir nitelik taşıdığı ve yazılı olmadığını ifade ettiği anlaşılmıştır.

Ayrıca Dernek Başkanı ve temsilcisi, kararın alınmasını takiben bir ay içerisinde bildirim yapıldığını ve Kurul'dan onay alınmadan kararın uygulamaya girmeyeceğini yapılan görüşmelerde ifade etmişlerdir.

Teşebbüs birliği tarafından gerçekleştirilen her türlü sözlü veya yazılı mahiyetteki düzenleme, üyelerinin kabul etmesi ve uyması şartıyla teşebbüs birliği kararı olarak kabul edilebilmektedir. Karar alma yetkisine sahip bir kurul veya yönetimin aldığı karar da aynı kapsamda değerlendirilmektedir. 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi çerçevesindeki anlaşma ve kararların geçerlilik şartı taşıması için yazılı olma koşulu da aranmamaktadır. Bu açıklamalar doğrultusunda Dernek çatısı altında üyelerin katılımıyla nihai olarak Dernek kararı olarak alınan kararın bir teşebbüs birliği kararı olarak nitelenebileceği kanaatine varılmıştır.

Diğer yandan yonga ve lif levha alanında faal olan Starwood dışındaki tüm teşebbüslerin Dernek'e üye oldukları dikkate alındığında anılan karar ile bir kaç firmanın değil, tüm sektörün uygulamalarına yansiyacak bir standardın getirilmesinin amaçlandığı açıktır.

H.4.2. Değerlendirme

Bildirim formunda, bildirim konusu kararın alınma gerekçesi, temel olarak ilgili sektörde dünya standartlarına göre kullanılan birim kalınlığının baz alınarak üretimin gerçekleştirilmesini sağlamak ve böylelikle ihracat ve ithalat açısından da sektörün karşılaştığı sınırlamaları ortadan kaldırmak şeklinde açıklanmaktadır. Dernek üyeleri, ağaç ve mobilyacılık sektöründe kullanılmak üzere çeşitli boyutlarda levhalar üretmekle birlikte sektör içindeki ana tüketim 18 mm kalınlık üzerine yoğunlaşmıştır ve bu birim aynı zamanda baz kalınlık olarak kabul edilmektedir. Diğer yandan AB ve Orta Doęu ülkelerinde standart kalınlık olarak 16 mm kullanılmaktadır. Bu yönüyle Türk firmalarının ürünleri dünya standartlarından farklılaşmaktadır. Bu durum da ihracatta Türk firmalarının yabancı firmalarla rekabet etmeleri hususunda olumsuzluk doğurmaktadır.

Bildirim konusu teşebbüs birliği kararının, yonga ve lif levhaların kalınlığına ilişkin temel alınacak bir standardı getirmeye yönelik olması bakımından “standartlaştırma anlaşmaları” (standardization agreements) çerçevesinde ele alınması mümkündür.

Standartlaştırma anlaşmaları, belli bir standart oluşturmaya yönelik olarak, mevcut ya da ileride üretilecek bir ürünün teknik ya da kalite gerekliliklerini veya üretim sürecini ve metodunu tanımlama amacı güden uygulamalardır. Bu tür anlaşma ya da teşebbüs birliği kararları belli bir ürünün cins veya boyutlarının standartlaştırılmasından, ürünün ilgili olduğu diğer ürünlerle uyumunun sağlanması amacıyla ilgili ürünlerin teknik özelliklerinin standartlaştırılmasına kadar çeşitli konuları içerebilmektedirler. Diğer yandan belli bir kalite belgesinin alınması ya da ürünün belli bir kurum ya da kuruluş tarafından onaylanması için öne sürülen koşullar da standart olarak kabul edilebilmektedir.

Standartlaştırmaya yönelik teşebbüsler arası anlaşma ya da teşebbüs birliği kararlarının 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi çerçevesinde değerlendirilmesinde öncelikle dikkate alınması gerekli husus, standardın belirlenmesi sürecine ilgili teşebbüslerin katılımının sınırlandırılmamış olması ve şeffaflığın sağlanmasıdır. Diğer yandan standartlaştırmaya yönelik anlaşma ya da kararın taraflarının temsil ettiği pazar payının yüksek olması, bu tür anlaşma veya kararların 4054 sayılı Kanun kapsamında değerlendirilmesi bakımından bir kriter oluşturmamaktadır. Aksine, amaç, standartlaştırmaya yönelik düzenlemeler içinde tüm pazarın herhangi bir kısıtlamaya tabi olmaması olduğundan standardın oluşturulmasında ve uygulanmasında rol alanların pazar içindeki payı büyüdükçe uygulamanın etkinliğinin ve bu çerçevede uygulamadan beklenen sonuca ulaşılabilme olasılığının arttığı kabul edilmektedir. Nitekim amaç tüm sanayi için geçerli olacak belli bir standardın yerleştirilmesi olduğundan bütün teşebbüslerin karar sürecine katılımının sağlanması önem arz etmektedir.

Buna karşılık anlaşma ya da teşebbüs birliği kararı sonucunda belirlenen bir standardın mevcut ya da potansiyel rakiplerin pazar dışına çıkarılması amacıyla kullanılması ya da bu tür etkiler ortaya çıkarması halinde ilgili anlaşma ya da teşebbüs birliği kararının 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesine aykırı olacağı açıktır. Böyle bir amacın mevcudiyetinin ya da karar sonucunda böyle bir etki olasılığının değerlendirilmesinde öncelikle standardın oluşturulmasına katılımın sınırlandırılmış olup olmadığı, standarda ilişkin ilgili tüm kişi ve teşebbüslerin gerekli bilgileri edinebileceği şeffaf bir ortamın bulunup bulunmadığı, standardın ayrımcılık yaratacak şekilde uygulanıp uygulanmadığı ve isteyen teşebbüslerin belirlenen standarta uygun olmayan ürünlerini satmalarına ve pazarlamalarına herhangi bir kısıtlamanın getirilip getirilmediği dikkate alınmalıdır.

Bildirim formunda, kararın tüm Dernek üyelerinin fikir birliği ile alınmış olduğu belirtilmekte birlikte, Raportörlerce Dernek üyeleri ile yapılan görüşmelerden Dernek üyesi olan teşebbüslerden birinin (..... Ltd. Şti.) kararı onaylamadığı, iki teşebbüsün (..... A.Ş. ile

A.Ş.) ise bu konuda çekimser olduğu anlaşılmıştır. Geriye kalan Dernek üyeleri kararı onayladıklarını ve baz kalınlığının 16 mm'ye düşürülmesiyle birçok faydanın elde edilebileceğini belirtmişlerdir. Diğer yandan üye teşebbüslerden alınan bilgilere göre kararın alınmasına giden sürecin senelerdir sürdüğü, konunun Dernek toplantılarında defalarca gündeme geldiği ve teşebbüslerin baz kalınlığının 16 mm'ye düşürülmesi yönündeki bireysel talep ve görüşlerini Dernek'e birçok defa ilettikleri anlaşılmaktadır. Dernek üyesi olmayan Starwood A.Ş. yetkilisi ise kararı çok yerinde bulduklarını belirtmiştir.

Sektörde faaliyet gösteren teşebbüslerle yapılan görüşmelerden söz konusu kararla sonuçlanan süreçten ve kararın nitelik ve konusundan Dernek üyelerinin ve Starwood'un bilgisinin olduğu ve kararın alınması sürecine olumlu ya da olumsuz görüşlerini bildirerek teşebbüslerin katılımının böylelikle şeffaflığın sağlandığı anlaşılmaktadır. Diğer yandan üç teşebbüs dışında sektörde faal olan teşebbüslerin kararı onaylıyor olmaları, bu teşebbüslerin pazarın çok büyük bir kesimini oluşturmaları nedeniyle karardan beklenen ve yukarıda belirtilen amaca ulaşılması için gerekli bir unsur olarak değerlendirilmiştir. Karara olumlu yönde katılan firma sayısı, bunların temsil ettiği pazar payının yüksekliği, kararın niteliği ile sürecin şeffaflığı göz önünde bulundurulduğunda, kararla sektöre yeni bir standart getirilmesinin amaçlandığı ve birkaç firma tarafından rekabeti sınırlayıcı amaçlarla girişilen bir uygulama olmaktan uzak olduğu kanaatine varılmıştır.

Öte yandan Dernek Başkanından alınan bilgilere ve dosya mevcudu belgelere göre, söz konusu karar, imalat sanayinin ilgili kesimlerine, tüm tedarikçilere, ürünü kullanan alıcılara ve sektör derneklerine duyurulacaktır. Bu yönüyle karardan ilgili diğer tüm kişi ve teşebbüslerin de haberdar olmalarının sağlanacağı anlaşılmaktadır.

Ayrıca Kurum'a gönderilen 1.7.2003 tarih ve 2979 sayılı yazıdan anlaşıldığı üzere; Dernek üyelerinin bildirim konusu kararı bireysel olarak uygulamaya koymalarının imkanı bulunmamaktadır. Nitekim sektörde faaliyet gösteren firmaların halihazırda 16 mm kalınlıkta yonga ve/veya lif levha üretmekte oldukları Dernek Başkanının ifadesinden anlaşılmaktadır. Yazıda şu hususlar da ifade edilmiştir: Firmaların üretiminin büyük bir kısmını 18 mm kalınlığındaki yonga ve lif levhalar oluştururken, 16 mm kalınlığında yonga ve lif levha da ihraç edilmek amacıyla üretilmektedir. Türkiye'de iç tüketime dönük olarak da 16 mm kalınlığında yonga/lif levhalar üretilebilmekle birlikte, bu üretim, iç tüketimin temel olarak standart kalınlık olarak kabul edilen 18 mm'de yoğunlaşmasından dolayı çok sınırlı seviyede kalmakta ve genelde siparişe dayalı olarak gerçekleşmektedir. 16 mm kalınlığındaki ürünlerin ihraç edilememeleri halinde, Türkiye'de baz kalınlığının 18 mm olarak kabul edilmiş olmasından dolayı iç piyasada pazarlanma imkanları sınırlı olmakta, bu durum da firmaların 16 mm kalınlığındaki üretimlerinin maliyetlerini ve risklerini artıran bir unsur olarak, yurtdışı piyasalardaki rekabet güçlerini sınırlandırmaktadır.

Bu çerçevede anlatılmak istenen; teşebbüslerin kendi tercihleri doğrultusunda zaten 16 mm kalınlıkta üretim yaptığı, ancak bu kalınlığın 18 mm'de olduğu gibi baz kalınlık olarak kabul görebilmesi için tüm sektörün bu kararı birlikte alıp, hep birlikte uygulamaya geçmesinin gerekli olduğudur. Bu gereklilik söz

konusu kararın menteşe, çivi, kulp, mıknatıs üreticileri ile kaplamacılar gibi imalat sanayinin birçok kesimini ilgilendirmesinden ve bu kesimlerin ürettikleri ürünlerin 16 mm yonga ya da lif levha ile uyumlu hale getirilmesinden kaynaklanmaktadır. Diğer yandan sektör yetkililerinden alınan bilgilere göre, bu uyumlu hale getirme gerekliliği nedeniyle baz kalınlık olarak 16 mm'ye geçiş bir anda sağlanamayacak, bir veya bir kaç senelik bir zaman diliminde kademeli olarak gerçekleşecektir. Sektörde ve ilgili tüm yan sanayi bakımından işleyebilir ve kabul gören yeni bir baz kalınlığının getirilmesi ancak tüm sektörün ortak iradesiyle mümkün olabilecektir.

Öte yandan bildirim konusu kararın, hem yukarıda değinildiği üzere katılım, şeffaflık ve tüm endüstriye belli bir standart getirilmesine yönelik olma unsurları bakımından hem de kararın sektörün çok büyük bir kesiminin talebi doğrultusunda alınmış olması yönüyle mevcut rakipleri pazar dışına çıkarmaya yönelik bir amacının varlığından bahsetmek mümkün değildir. Nitekim Dernek Başkanı ve sektör yetkililerinden alınan bilgilere göre mevcut durumda pazarda faaliyet gösteren firmaların tümü gelen talep ya da siparişlere göre 4 mm kalınlıktan 30 mm kalınlığa kadar genel olarak çift sayılara tekabül eden kalınlıklarda ürün üretebilmektedirler. Yonga ya da lif levhanın kalınlığının değiştirilmesi için yapılması gereken tek işlem aynı press makinesinin kalınlık ayarının değiştirilmesidir. Bu çerçevede pazarda yerleşik firmalar kadar pazara giriş yapmayı planlayan firmalar bakımından da 16 mm kalınlıkta yonga ve/veya lif levha üretmenin herhangi bir maliyeti ya da zorluğu bulunmamaktadır. İşlemin ek bir maliyet ya da yatırım gerektirmemesi mevcut ya da potansiyel her firmanın kolaylıkla söz konusu kalınlıkta yonga ve/veya lif levha üretebilecek olması, bildirim konusu kararın mevcut ya da potansiyel rakiplerin pazar dışına çıkarılmasına yönelik bir amacının olmadığını ya da böyle bir etki meydana getirmeyeceğinin göstergesidir.

Bu noktada belirtilmesi gereken diğer bir konu da, kararın teşebbüslerin 18 mm kalınlıkta üretim yapmalarına ve bu ürünleri satmalarına yönelik hiç bir kısıtlama içermediğidir. Dernek Başkanı ve sektör yetkililerinden alınan bilgilere göre mevcut durumda her firma 4-30 mm kalınlıklar arasında istediği ürünü üretilip satabilmektedir; karar sonrasında da isteyen her firma 18 mm kalınlıkta ürünler üretilerek satabilecektir. Dolayısıyla teşebbüslerin bu hususta tercih hakları her zaman bulunmaktadır. Söz konusu kararın amaçlanan artık hiçbir firmanın 18 mm kalınlıkta yonga ve/veya lif levha üretmemesi değil, 16 mm'nin baz kalınlık olarak kabulünün sağlanıp ilgili imalat kesimlerinin de bu kalınlığı baz almaları ve sonuçta uyumun sağlanabilmesidir. Tüm bunlara ek olarak, sektör yetkililerinin de belirttiği üzere sonuçta bildirim konusu kararın bir anlam ifade etmesinin ya da uygulanmasının temel belirleyicisi taleptir. Teşebbüsler hangi kalınlıkta olursa olsun sonuçta talebe göre üretim yapmak durumundadırlar.

Teşebbüs birliğinin bu kararıyla yabancı ülkelerin standartlarına uyum sağlanmış ve ihracat bakımından karşılaşılan güçlükler azaltılmış olacaktır. Ayrıca sektör yetkililerinden alınan bilgilere göre baz kalınlığının 16 mm'ye düşürülmesi önemli bir hammadde tasarrufunu da beraberinde getirecektir. Yonga/lif levhaların maliyetini oluşturan en önemli kalem odun maliyetidir. Bu uygulama sonucunda odun bakımından hammadde sıkıntısı çekilen sektörde

kullanılan ağaçtan %11.1 oranında tasarruf sağlanacaktır. Üretim sürecinde kullanılan, tutkal, çeşitli kimyevi maddeler ve enerji de dikkate alındığında tüm girdi maliyetlerindeki azalma tüketicinin % 10-15 oranında daha düşük fiyatla yonga/lif levha elde etmesine olanak verecektir. Dosya mevcudu bilgi ve belgeden; maliyetlerdeki düşüşün, sektörün yabancı firmalarla rekabet gücünü dolayısıyla ihracat imkanlarını artıracığı, yonga/lif levhanın kalınlığı azaldıkça daha kaliteli olması gerektiği, bu çerçevede kalitenin de artacağı anlaşılmaktadır.

I. SONUÇ

Yukarıda yer verilen değerlendirmeler ışığında;

Yonga Levha Sanayicileri Derneği'ni oluşturan üreticilerin sektör genelinde 18 mm'lik kalınlıkta üretilen standart ve baz kalınlıkta ürünlerin yerine 16 mm kalınlığında ürün üretmek konusunda Dernek bünyesinde alınan teşebbüs birliği kararının, teşebbüslerin kendi tercihleri doğrultusunda 16 mm veya 18 mm baz kalınlıkta üretim yapabilmelerinin kısıtlanması riskini ve teşebbüsler için dışlanma olasılığını doğurmayacağı düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre anlaşıldığından, söz konusu karara 4054 sayılı Kanun'un 8. maddesi uyarınca menfi tespit belgesi verilmesine

OYÇOKLUĞU ile karar verilmiştir.

Rekabet Kurulu'nun 14.08.2003 tarih ve 03-56/650-298 sayılı Kararı'na

KARŞI OY GEREKÇESİ

Yonga Levha Sanayicileri Derneğini oluşturan üreticilerin, 18 mm kalınlıkta üretilen standart boy ve kalınlıktaki ürünlerin yerine,16 mm., kalınlığında ürün üretmek konusunda Dernek bünyesinde alınan teşebbüs birliği kararına 4054 sayılı Kanun'un 8. Maddesi uyarınca menfi tespit belgesi verilmesi, yukarıda belirtilen Kurul Kararı çerçevesinde OYÇOKLUĞU ile kararlaştırılmıştır.

Sözkonusu olan teşebbüs birliği kararının 4054 sayılı Kanun kapsamında menfi tespit incelemesine tabi tutulacak nitelikte olmadığı görüşü ile ÇOĞUNLUK görüşüne katılma olanağı bulamadık.

Murat GENCER
Kurul Üyesi

A.Ersan GÖKMEN
Kurul Üyesi